

Terveyden ja
hyvinvoinnin laitos

Munuaistautirekisteri Taustaraportti 2023

Sisällys

Uusien munuaiskorvaushoitopotilaiden määrä alueittain ja ikäryhmittäin 2019–2023.....	3
Uusien munuaiskorvaushoitopotilaiden määrä ikäryhmittäin ja sukupuolittain 2013–2023.....	4
Dialyysihoidon aloittaneiden keskimääräinen ikä hoitomuodoittain 2000–2023.....	5
Munuaiskorvaushoidon ilmaantuvuus diagnosoiryhmittäin 1965–2023	6
Munuaiskorvaushoidon ilmaantuvuus 2022. Kansainvälinen vertailu.....	7
Munuaiskorvaushoidossa olevat potilaat ikäryhmittäin ja sukupuolittain 2013–2023.....	8
Munuaiskorvaushoidossa olevien keskimääräinen ikä vuoden lopussa hoitomuodoittain 2000–2023.....	9
Munuaiskorvaushoidon vallitsevuus vuoden lopussa hoitomuodoittain 1965–2023	10
Dialyysi- ja munuaisensiirtopotilaiden määrä asukasluukuun suhteutettuna	
hyvinvointi- ja yhteistyöalueittain 2013–2023	11
Munuaiskorvaushoitopotilaiden määrä vuoden lopussa hoitomuodoittain ja alueittain 2023.....	12
Yli 20-vuotiaiden potilaiden dialyysihoitomuoto 31.12.2023 alueittain	13
Munuaiskorvaushoidon vallitsevuus 31.12.2022. Kansainvälinen vertailu.....	14
Munuaiskorvaushoitopotilaiden potilasvuosien määrä diagnosin ja hoitomuodon mukaan 2013–2023	15
Hoitomuodon muutokset vuoden 2023 aikana	16
Yli 20-vuotiaiden munuaiskorvaushoidossa olevien potilaiden määrä sairaaloittain 2023.....	17
Suomen dialyysiyksiköt kartalla	18

Taulukko 1. Uusien munuaiskorvaushoitopotilaiden määrä alueittain ja ikäryhmittäin 2019–2023

Hyvinvointialue		Uusien potilaiden vuosittainen määrä keskimäärin 2019–2023 ikäryhmittäin (v)						Ilmaantuvuus*/1 miljoona asukasta 2019–2023 ikäryhmittäin (v)					
		0–19	20–44	45–64	65–74	≥ 75	Kaikki	0–19	20–44	45–64	65–74	≥ 75	Kaikki
1	Itä-Uusimaa	0,2	1,2	4,0	3,0	3,2	12	9	45	143	241	320	118
2	Keski-Uusimaa	0,4	2,6	6,8	5,4	3,6	19	8	44	124	236	215	93
3	Länsi-Uusimaa	1,4	6,2	12,4	11,0	8,8	40	12	40	101	226	227	83
4	Vantaa ja Kerava	0,6	4,4	8,6	5,2	3,4	22	10	43	128	203	175	80
5	Varsinais-Suomi	0,4	5,2	17,2	13,6	13,0	49	4	34	143	219	243	102
6	Satakunta	0,4	3,8	9,4	7,6	4,6	26	10	66	170	237	165	120
7	Kanta-Häme	0,6	2,8	7,2	5,0	5,8	21	17	62	158	204	287	126
8	Pirkanmaa	0,8	9,4	21,0	20,6	14,2	66	7	53	166	326	263	125
9	Päijät-Häme	0,6	1,8	6,6	6,4	4,4	20	15	33	123	206	171	96
10	Kymenlaakso	0,0	2,0	5,6	3,8	4,6	16	0	49	126	150	212	99
11	Etelä-Karjala	0,4	2,0	4,4	6,2	4,0	17	18	58	131	323	241	135
12	Etelä-Savo	0,0	1,2	3,6	4,0	3,4	12	0	39	101	174	174	93
13	Pohjois-Savo	0,6	6,2	10,2	8,6	5,2	31	12	87	161	236	180	124
14	Pohjois-Karjala	0,4	3,4	7,0	5,6	3,2	20	13	73	170	219	162	120
15	Keski-Suomi	0,6	5,0	11,2	9,8	2,4	29	11	59	169	272	82	106
16	Etelä-Pohjanmaa	0,8	3,0	7,8	6,0	5,2	23	19	59	163	217	227	119
17	Pohjanmaa	0,0	2,6	4,8	5,0	7,2	20	0	48	117	233	361	111
18	Keski-Pohjanmaa	0,6	1,0	2,6	3,0	5,4	13	36	53	163	333	728	186
19	Pohjois-Pohjanmaa	1,0	5,6	14,0	17,4	10,8	49	10	43	145	363	291	117
20	Kainuu	0,0	1,0	3,6	3,0	1,8	9	0	56	190	254	193	132
21	Lappi	0,2	3,2	8,4	5,8	2,8	20	6	65	184	218	139	116
90	Helsingin kaupunki	2,2	10,4	22,0	13,6	9,8	58	18	39	143	217	184	88
91	Ahvenanmaa	0,0	0,0	1,6	0,0	0,2	2	0	0	198	0	61	60
YTA	Etelä-Suomi	5,8	30,6	70,4	54,6	41,8	203	13	41	126	221	207	92
	Itä-Suomi	1,6	15,8	32,0	28,0	14,2	92	10	68	155	231	146	112
	Sisä-Suomi	2,2	15,2	36,0	31,6	25,2	110	12	56	164	274	259	124
	Länsi-Suomi	0,8	11,6	31,4	26,2	24,8	95	5	44	145	227	245	108
	Pohjois-Suomi	1,8	10,8	28,6	29,2	20,8	91	11	50	162	306	281	125
Koko maa		12,2	84,0	200,0	169,6	127,0	593	11	48	144	243	221	107

*Keskimääräinen vuosittainen ilmaantuvuus ikäryhmässä

Taulukossa 1 on esitetty vuosina 2019–2023 munuaiskorvaushoitoon tulleiden potilaiden määrä sekä munuaiskorvaushoidon ilmaantuvuus hyvinvointi- ja yhteistyöalueittain ja ikäryhmittäin. Ilmaantuvuus oli suurin 65–74-vuotiaiden ikäryhmässä.

Yli 75-vuotiaiden ikäryhmässä ilmaantuvuus oli koko maassa 221 uutta potilasta miljoonaa ikäryhmän asukasta kohti, ja hyvinvointialueittain se vaihteli välillä 61–728 ja yhteistyöalueittain välillä 146–281.

Taulukko 2. Uusien munuaiskorvaushoitopotilaiden määrä ikäryhmittäin ja sukupuolittain 2013–2023

Ikäryhmä		Uusien potilaiden määrä					Ilmaantuvuus/1 miljoona asukasta				
		2013	2018	2021	2022	2023	2013	2018	2021	2022	2023
0–19 v	Miehet	12	8	8	<5	5	19	13	14	-	9
	Naiset	<5	<5	5	<5	<5	-	-	9	-	-
	Yhteensä	14	12	13	8	9	12	10	11	7	8
20–44 v	Miehet	42	41	46	44	48	49	46	51	49	53
	Naiset	23	25	23	20	19	28	30	27	24	22
	Yhteensä	65	66	69	64	67	39	38	40	37	38
45–64 v	Miehet	126	125	99	98	105	169	178	143	142	151
	Naiset	59	69	52	69	57	78	98	75	100	83
	Yhteensä	185	194	151	167	162	123	137	109	121	117
65–74 v	Miehet	89	103	90	85	77	319	313	270	258	238
	Naiset	49	49	47	51	37	156	135	127	140	103
	Yhteensä	138	152	137	136	114	233	219	195	196	167
≥ 75 v	Miehet	62	65	84	73	76	359	325	362	298	296
	Naiset	27	29	24	37	30	93	93	70	104	81
	Yhteensä	89	94	108	110	106	192	184	187	183	169
Kaikki	Miehet	331	342	327	304	311	123	126	119	110	112
	Naiset	160	176	151	181	147	58	63	54	64	52
	Yhteensä	491	518	478	485	458	90	94	86	87	82

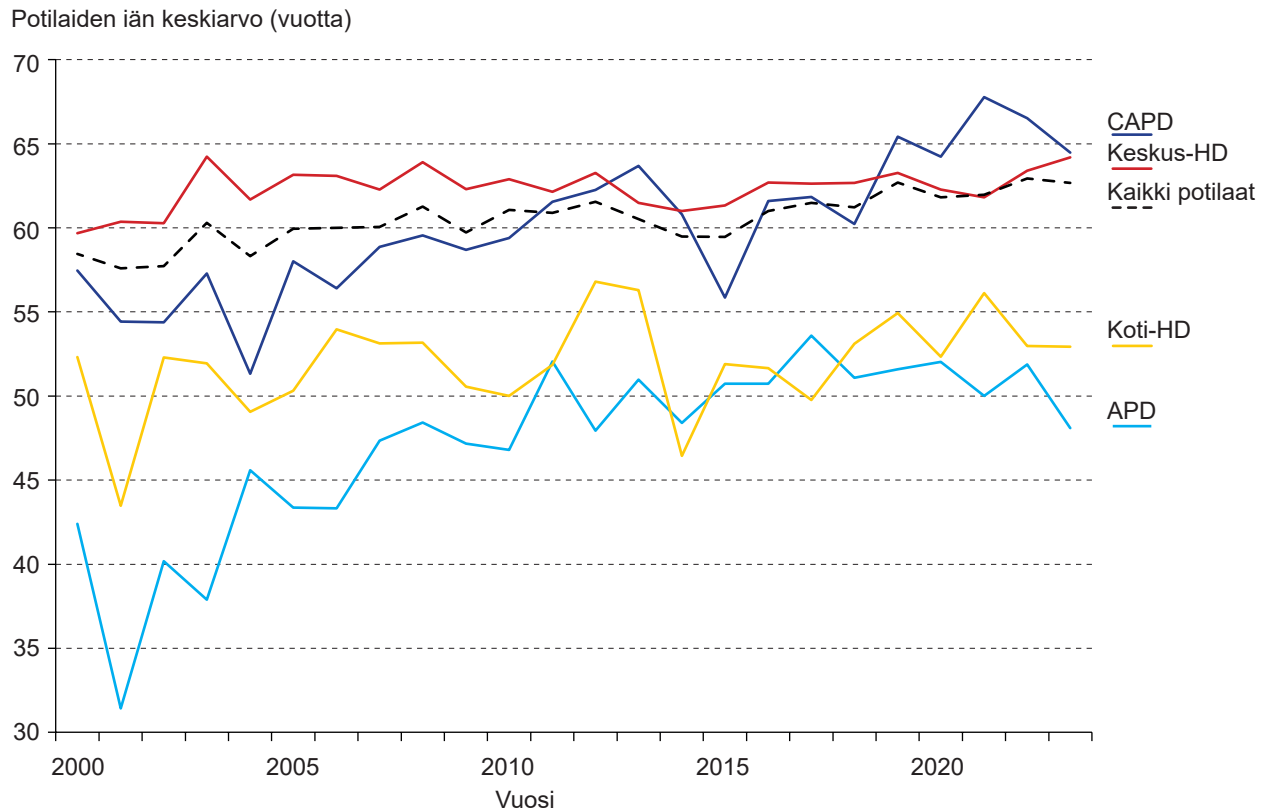
Taulukko 2 esittää uusien munuaiskorvaushoitopotilaiden määrän ja munuaiskorvaushoidon ilmaantuvuuden ikäryhmittäin ja sukupuolittain vuosina 2013–2023. Ilmoitettu uusien potilaiden määrä oli viime vuonna hieman laskenut edeltävistä vuosista.

Yli 65-vuotiaiden ikäryhmän osuus on ollut edeltävän kymmenen vuoden aikana kasvussa. Vuoden 2023 uusista munuaiskorvaushoitopotilaista 68 prosenttia oli miehiä.

Ilmaantuvuus oli 82 uutta potilasta miljoonaa asukasta kohti vuonna 2023 ja suurin ilmaantuvuus oli yli 75-vuotiaiden miesten ryhmässä.

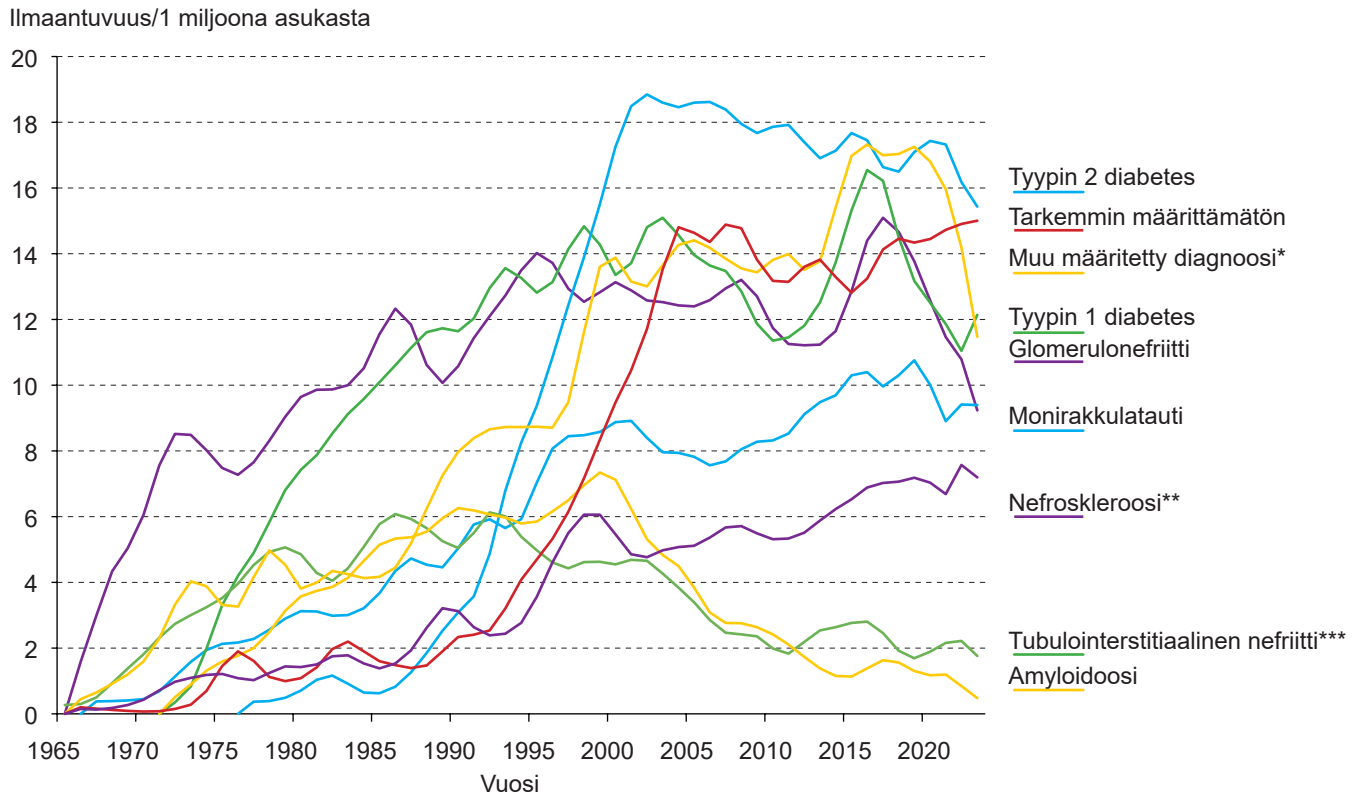
Jos uusien potilaiden määrä ryhmässä oli alle 5, ei tarkkaa potilaiden määrää tai ilmaantuvuutta ilmoiteta.

Kuvio 1. Dialyysihoidon aloittaneiden keskimääräinen ikä hoitomuodoittain 2000–2023

Kuvio 1 esittää dialyysihoidon aloittaneiden potilaiden iän keskiarvion vuoden lopussa ensimmäisen hoitomuodon mukaan vuosina 2000–2023. Dialyysihoidon aloittaneiden potilaiden keskimääräinen ikä on noussut tällä vuositu-
hannella 58 vuodesta 63 vuoteen. Nousua on tapahtunut
kaikissa hoitomuodoissa. Suurin muutos on nähtävissä
peritoneaalidialyysipotilailla. CAPD hoidon aloittaneiden
keskimääräinen ikä on noussut 57 vuodesta 65 vuoteen
ja APD hoidossa olevien 42 vuodesta 48 vuoteen vuosien
2000–2023 aikana.

Kuvio 2. Munuaiskorvaushoidon ilmaantuvuus diagnosoiryhmittäin 1965–2023

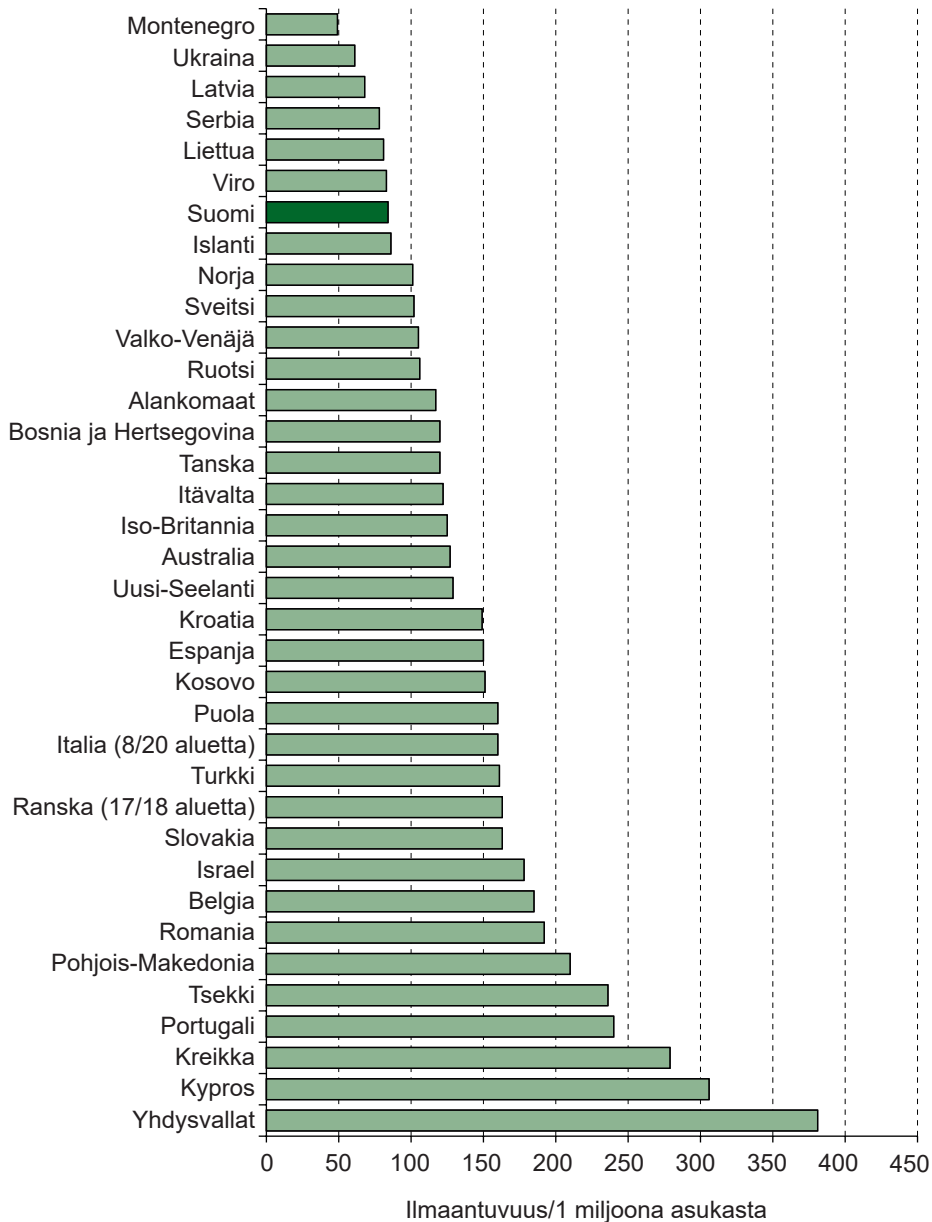
*Mm. muut systeemisairaudet, virtsateiden obstruktiot, synnynnäiset sairaudet ja syöpä
 **ICD-10-koodit I12, I13, I70.1 ja N28.0
 ***ICD-10-koodit N10, N11 ja N12

Kuvio 2 esittää munuaiskorvaushoidon ilmaantuvuuden tasoitettuna keskiarvoina diagnooseittain. Ilmaantuvuus kasvoi lähes kaikissa diagnosoiryhmissä 1990-luvun loppupuolelle asti, mutta sen jälkeen kasvu pysähtyi. Ilmaantuvuus kasvoi 2010-luvun alussa tyypin 1 diabeteksen ja glomerulonefriitin ryhmissä, mutta kääntyi sen jälkeen laskuun. Nefroskleroosin ja monirakkulataudin ilmaantuvuus on ollut nousussa. Tubulointerstiaalisen nefriitin ja amyloidoosin ilmaantuvuus on laskenut.

Tyypin 2 diabetes on ollut yleisin krooniseen munuaiskorvaushoitoon johtava sairaus vuodesta 1999 lähtien ja glomerulonefriitti ja tyypin 1 diabetes seuraavaksi yleisimmät. Muiden määritettyjen ja tarkemmin määrittämättömien diagnoosien määrä on kasvanut selvästi.

Vuonna 2023 yhteensä 55 uudella potilaalla oli muu määritetty diagnoosi. Yleisimpiä näistä diagnooseja olivat virtsateiden obstruktiot ja takaisinvirtaus (n = 16), vaskuliitti (n = 13), myelooma (n = 3) ja virtsaelinten syöpä (n = 3). Ryhmän potilaista 4 potilaan ICD-10-diagnoosi oli N18.8, eli potilaalle ei löytynyt tarkempaa koodia, vaikka diagnoosia pidettiin määritettynä. Näillä potilailla ERA-diagnoosi tarkensi kaikilla diagnoosia. ICD-10-koodi oli 84 potilaalla tarkemmin määrittämätön. Näistä 26 potilaalla ERA-koodi antoi tarkemman tiedon munuaistaudista.

Kuvio 3. Munuaiskorvaushoidon ilmaantuvuus 2022. Kansainvälinen vertailu.

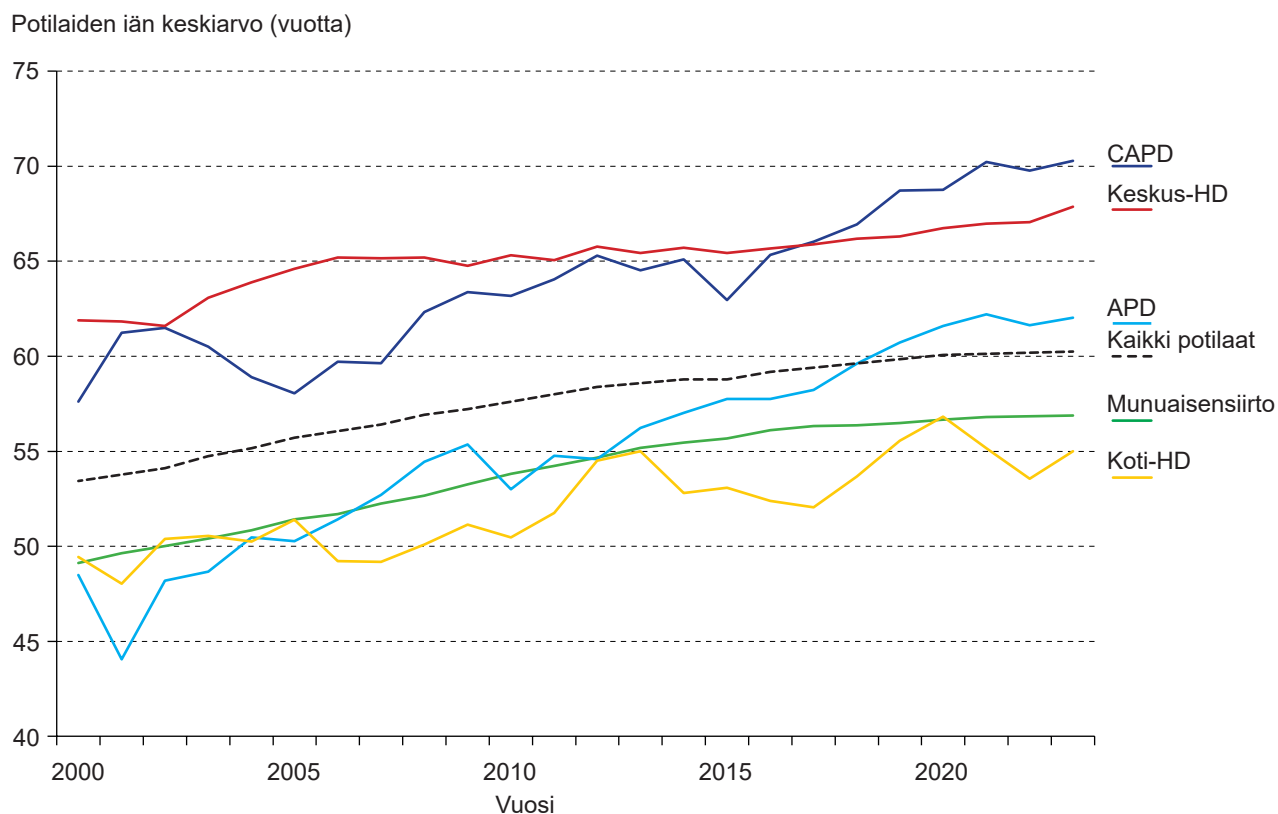
Kuviossa 3 on esitetty munuaiskorvaushoidon ilmaantuvuus vuonna 2022 ERA-rekisteriin raportoineissa maissa (Annual Report 2022, https://www.era-online.org/wp-content/uploads/2024/11/AnnRep22_241009_1359.pdf), Australiassa ja Uudessa-Seelannissa (ANZDATA 46th Annual Report 2023, <https://www.anzdata.org.au/report/anzdata-46th-annual-report-2023-data-to-2022/>) sekä Yhdysvalloissa (USRDS 2024 Annual Data Report, <https://usrdadr.niddk.nih.gov/2024/end-stage-renal-disease>). Vuonna 2022 munuaiskorvaushoidon ilmaantuvuus oli Suomessa yksi Euroopan matalimmista. Pohjoismaista ilmaantuvuusluku oli Tanskassa 43 prosenttia, Ruotsissa 26 prosenttia, Norjassa 20 prosenttia ja Islannissa 2 prosenttia suurempi kuin Suomessa. Kyproksella ja Kreikassa ilmaantuvuus oli lähes 3,5-kertainen ja Yhdysvalloissa 4,5-kertainen Suomen lukuun verrattuna.

Taulukko 3. Munuaiskorvaushoidossa olevat potilaat ikäryhmittäin ja sukupuolittain 2013–2023

Ikäryhmä	Potilaiden määrä					Vallitsevuus/1 miljoona asukasta					
	2013	2018	2021	2022	2023	2013	2018	2021	2022	2023	
0–19 v	Miehet	67	74	73	74	76	109	123	124	126	130
	Naiset	48	51	46	46	48	81	89	82	82	86
	Yhteensä	115	125	119	120	124	95	106	103	105	108
20–44 v	Miehet	420	484	508	502	502	485	546	569	558	551
	Naiset	240	289	319	318	317	292	345	381	378	371
	Yhteensä	660	773	827	820	819	391	448	478	471	464
45–64 v	Miehet	1226	1254	1229	1212	1227	1643	1781	1771	1750	1767
	Naiset	731	784	769	781	764	971	1109	1115	1137	1111
	Yhteensä	1957	2038	1998	1993	1991	1306	1444	1444	1445	1441
65–74 v	Miehet	741	909	891	842	811	2657	2765	2672	2558	2502
	Naiset	396	477	531	510	516	1264	1310	1437	1399	1439
	Yhteensä	1137	1386	1422	1352	1327	1920	2000	2023	1949	1944
≥ 75 v	Miehet	408	487	597	623	659	2362	2435	2570	2547	2566
	Naiset	230	294	345	363	372	789	942	1004	1019	1006
	Yhteensä	638	781	942	986	1031	1374	1525	1635	1641	1645
Kaikki	Miehet	2862	3208	3298	3253	3275	1068	1178	1202	1181	1181
	Naiset	1645	1895	2010	2018	2017	594	678	717	718	713
	Yhteensä	4507	5103	5308	5271	5292	827	925	957	947	944

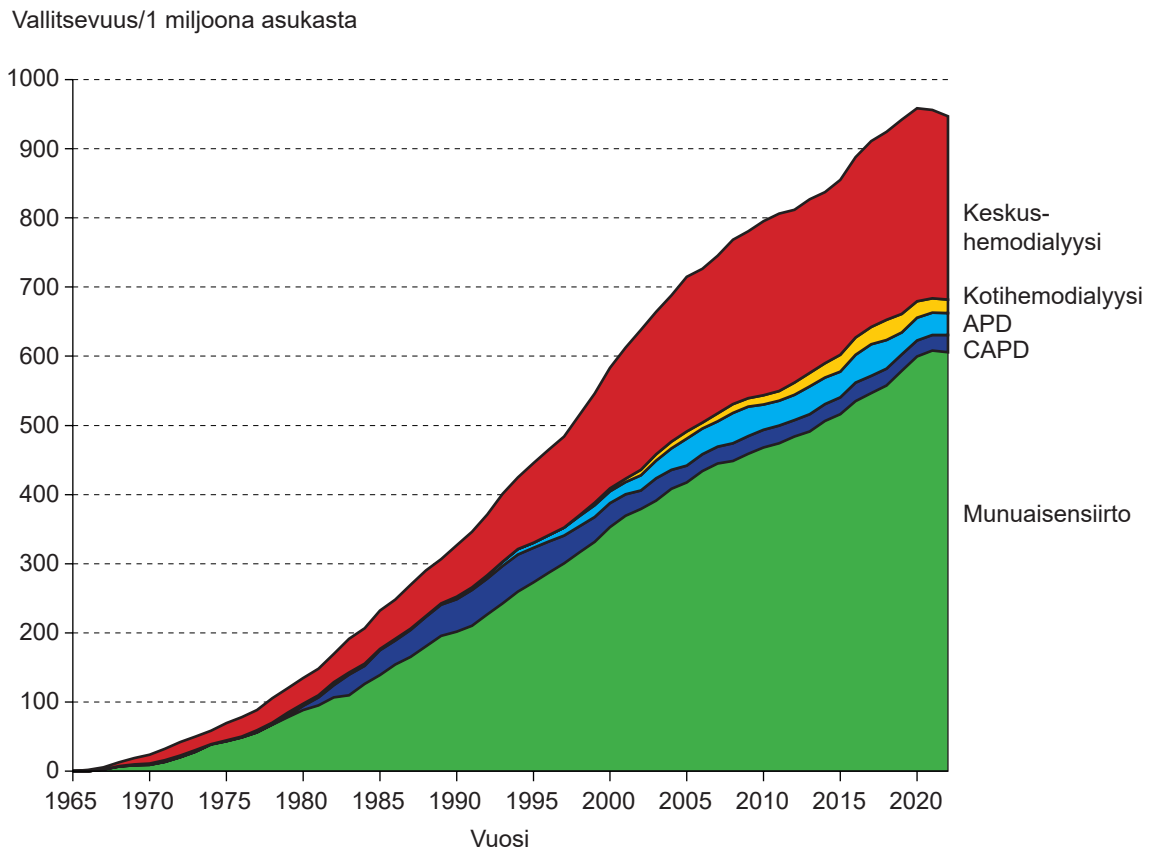
Taulukossa 3 esitetään munuaiskorvaushoitopotilaiden määrä ja munuaiskorvaushoidon vallitsevuus vuosina 2013–2023 ikäryhmittäin ja sukupuolittain. Kymmenessä vuodessa yli 75-vuotiaiden munuaiskorvaushoidon vallitsevuus on kasvanut 20 prosenttia, ikäryhmässä 65–74 vuotta 1 prosentin, ikäryhmässä 45–64 vuotta 10 prosenttia, ikäryhmässä 20–44 vuotta 19 prosenttia ja ikäryhmässä 0–19 vuotta 14 prosenttia. Vuoden 2023 lopussa vallitsevuus oli suurin yli 75-vuotiailla miehillä, 2 566 tapausta miljoonaa tämän ryhmän asukasta kohti. Miehillä vallitsevuus oli vuoden 2023 lopussa 66 prosenttia suurempi kuin naisilla, ja sukupuoliero korostui vanhimmassa ikäryhmässä, jossa vallitsevuus oli miehillä 2,6-kertainen naisten lukuihin nähden.

Kuvio 4. Munuaiskorvaushoidossa olevien keskimääräinen ikä vuoden lopussa hoitomuodoittain 2000–2023

Kuvio 4 esittää munuaiskorvaushoidossa olevien potilaiden iän keskiarvion vuoden lopussa hoitomuodon mukaan vuosina 2000–2023. Munuaiskorvaushoidossa olevien potilaiden keskimääräinen ikä on noussut tällä vuosituhanella 53 vuodesta 60 vuoteen. Nousua on tapahtunut kaikissa hoitomuodoissa. Suurin muutos on nähtävissä peritoneaalidialyysipotilailla. CAPD hoidossa olevien keskimääräinen ikä on noussut 58 vuodesta 70 vuoteen ja APD hoidossa olevien 48 vuodesta 62 vuoteen vuosien 2000–2023 aikana.

Kuvio 5. Munuaiskorvaushoidon vallitsevuus vuoden lopussa hoitomuodoittain 1965–2023

Kuviossa 5 on esitetty munuaiskorvaushoidon vallitsevuus hoitomuodon mukaan. Munuaisensiirron vallitsevuus kasvoi tasaisesti vuoteen 2020 saakka, mutta sen jälkeen vallitsevuus on kääntynyt lievään laskuun. Munuaisensiirrotopotilaiden vallitsevuus kasvoi 23 prosenttia, keskushemodialyysipotilaiden vallitsevuus kasvoi 2 prosenttia, peritoneaalidialyysipotilaiden vallitsevuus laski 13 prosenttia ja kotihemodialyysipotilaiden vallitsevuus nousi 2 prosenttia kymmenen vuoden takaisin lukuihin verrattuna. Keskushemodialyysipotilaiden osuus laski 30 prosentista 28 prosenttiin, munuaisensiirron saaneiden osuus nousi 59 prosentista 64 prosenttiin ja kotihemodialyysipotilaiden osuus pysyi 2 prosentissa vuosina 2014–2023, kun taas peritoneaalidialyysipotilaiden osuus laski 8 prosentista 6 prosent-

tiin. Vuodesta 2013 lähtien APD-hoitoa saaneiden osuus kaikista peritoneaalidialyysipotilaista on ollut keskimäärin 61 prosenttia.

Vuodesta 2021 alkaen on ollut mahdollista ilmoittaa tieto avusteisesta peritoneaalidialyysistä tai omatoimisesta keskushemodialyysistä (myös takautuvasti). Avusteisessa hoidossa potilas tarvitsee kodin ulkopuolista apua dialyysin suorittamiseen ja omatoimisessa keskushemodialyysissä potilas suorittaa dialyysin yksikössä itsenäisesti. Vuonna 2023 avusteisessa peritoneaalidialyysissä oli 8 prosenttia kaikista peritoneaalidialyysipotilaista ja omatoimista keskushemodialyysiä teki 1,6 prosenttia kaikista keskushemodialyysipotilaista.

Taulukko 4. Dialyysi- ja munuaisensiirtopotilaiden määrä asukaslukuun suhteutettuna hyvinvointi- ja yhteistyöalueittain 2013–2023

Hyvinvointialue	Dialyysipotilaiden määrä/ 1 miljoona asukasta					Munuaisensiirtopotilaiden määrä/ 1 miljoona asukasta					
	2013	2018	2021	2022	2023	2013	2018	2021	2022	2023	
1	Itä-Uusimaa	439	380	373	374	354	470	494	575	586	606
2	Keski-Uusimaa	267	360	362	320	263	408	447	510	527	535
3	Länsi-Uusimaa	291	312	315	290	273	499	530	566	565	558
4	Vantaa ja Kerava	280	314	318	324	280	527	499	528	492	525
5	Varsinais-Suomi	378	410	374	354	306	535	560	594	573	564
6	Satakunta	374	485	392	423	420	588	663	709	710	765
7	Kanta-Häme	359	391	441	407	372	473	613	699	702	725
8	Pirkanmaa	366	358	366	351	334	501	609	677	678	671
9	Päijät-Häme	291	357	351	332	352	492	579	600	616	611
10	Kymenlaakso	397	342	347	376	422	368	444	477	464	454
11	Etelä-Karjala	484	544	515	550	567	665	730	817	814	807
12	Etelä-Savo	404	440	334	360	346	606	659	691	667	677
13	Pohjois-Savo	386	371	391	388	371	623	771	805	807	818
14	Pohjois-Karjala	278	405	276	345	320	485	532	637	621	635
15	Keski-Suomi	282	315	337	349	403	414	516	568	554	578
16	Etelä-Pohjanmaa	312	448	422	419	352	347	412	506	519	562
17	Pohjanmaa	365	409	381	369	377	461	539	613	601	631
18	Keski-Pohjanmaa	277	453	471	428	384	510	555	589	619	694
19	Pohjois-Pohjanmaa	295	335	330	295	287	433	502	534	535	536
20	Kainuu	274	287	267	199	228	547	725	814	822	841
21	Lappi	367	302	261	245	238	405	538	623	660	715
90	Helsingin kaupunki	315	335	278	285	246	501	534	579	577	595
91	Ahvenanmaa	244	201	165	132	131	279	403	330	329	360
YTA	Etelä-Suomi	323	347	331	326	304	493	530	574	571	579
	Itä-Suomi	334	371	341	362	367	524	620	674	663	678
	Sisä-Suomi	352	384	392	376	345	461	566	644	648	658
	Länsi-Suomi	374	428	380	374	348	534	582	626	612	626
	Pohjois-Suomi	309	333	320	286	279	445	538	588	601	623
Koko maa		335	367	347	340	322	491	557	608	605	617

Taulukossa 4 on esitetty dialyysi- ja munuaisensiirtopotilaiden määrä miljoonaa asukasta kohti (vallitsevuus) sairaanhoitopiireittäin ja alueittain 2013–2023. Dialyysihoidon vallitsevuus on kymmenessä vuodessa laskenut 4 prosenttia ja munuaisensiirron vallitsevuus kasvanut 26 prosenttia. Viiden viime vuoden aikana munuaisensiirron vallitsevuus on kasvanut 11 prosenttia ja dialyysihoidon vallitsevuus on laskenut 12 prosenttia. Vuoden 2023 lopussa dialyysi-

sihoidon vallitsevuus vaihteli hyvinvointialueittain välillä 131–567 ja munuaisensiirron vallitsevuus välillä 360–841 potilasta miljoonaa asukasta kohti. Yhteistyöalueittain dialyysihoidon vallitsevuus vaihteli välillä 279–367 ja munuaisensiirron vallitsevuus välillä 579–678 potilasta miljoonaa asukasta kohti. Munuaisensiirron saaneiden osuus potilasta nousi 59 prosentista 66 prosenttiin vuosina 2013–2023.

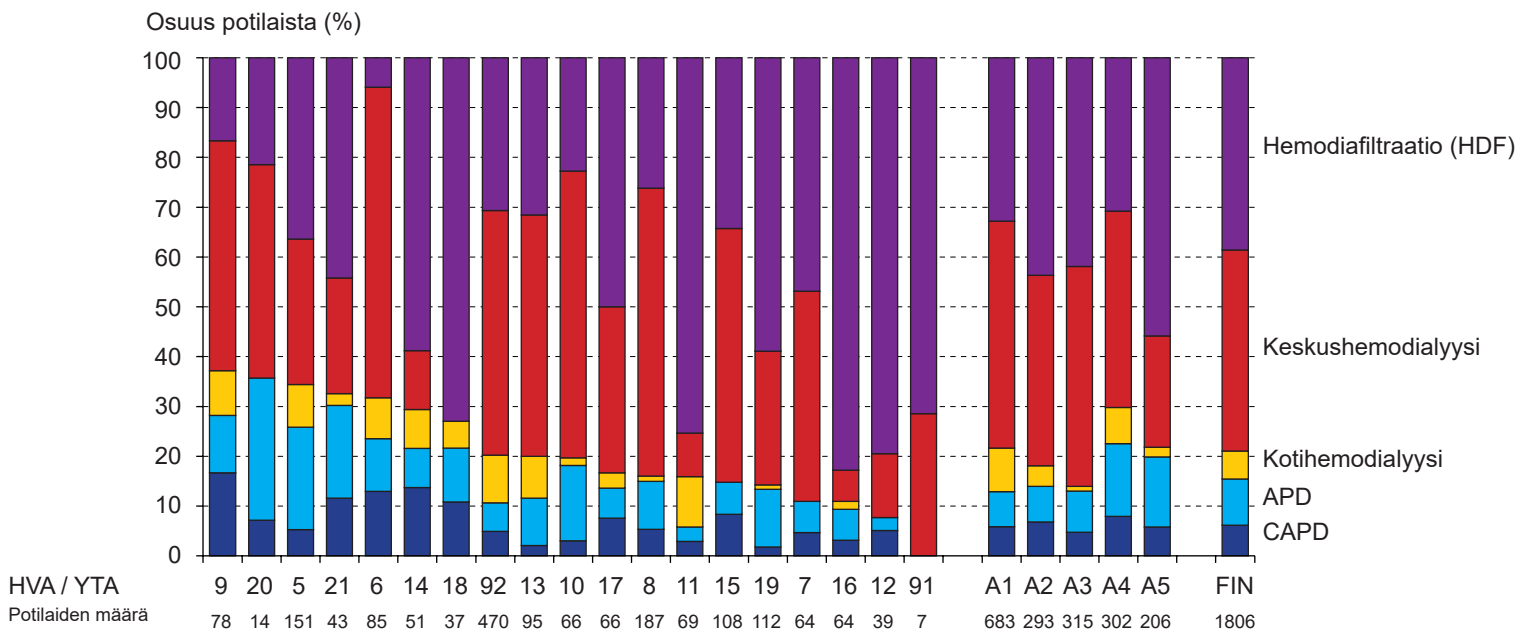
Taulukko 5. Munuaiskorvaushoitopotilaiden määrä vuoden lopussa hoitomuodoittain ja alueittain 2023

Hyvinvointialue		Potilaiden määrä 31.12.2023 (%)						
		CAPD	APD	Koti-HD	Keskus-HD	HDF	Tx	Yhteensä
5	Varsinais-Suomi	8 (2)	31 (7)	13 (3)	44 (10)	55 (13)	274 (64)	425 (100)
6	Satakunta	11 (5)	9 (4)	7 (3)	53 (22)	5 (2)	152 (64)	237 (100)
7	Kanta-Häme	<5 (-)	<5 (-)	<5 (-)	27 (15)	30 (17)	114 (64)	178 (100)
8	Pirkanmaa	10 (2)	18 (3)	<5 (-)	108 (19)	49 (9)	370 (66)	557 (100)
9	Päijät-Häme	13 (7)	9 (5)	7 (4)	36 (19)	13 (7)	114 (59)	192 (100)
10	Kymenlaakso	<5 (-)	10 (7)	<5 (-)	38 (28)	15 (11)	69 (51)	135 (100)
11	Etelä-Karjala	<5 (-)	<5 (-)	7 (4)	6 (4)	52 (31)	101 (59)	170 (100)
12	Etelä-Savo	<5 (-)	<5 (-)	<5 (-)	5 (4)	31 (25)	87 (69)	126 (100)
13	Pohjois-Savo	<5 (-)	9 (3)	8 (3)	46 (17)	30 (11)	182 (66)	277 (100)
14	Pohjois-Karjala	7 (4)	<5 (-)	<5 (-)	6 (4)	30 (18)	112 (69)	163 (100)
15	Keski-Suomi	9 (4)	7 (3)	<5 (-)	55 (21)	37 (14)	148 (58)	256 (100)
16	Etelä-Pohjanmaa	<5 (-)	<5 (-)	<5 (-)	<5 (-)	53 (33)	95 (60)	159 (100)
17	Pohjanmaa	5 (3)	<5 (-)	<5 (-)	22 (14)	33 (21)	94 (59)	160 (100)
18	Keski-Pohjanmaa	<5 (-)	<5 (-)	<5 (-)	<5 (-)	27 (30)	53 (59)	90 (100)
19	Pohjois-Pohjanmaa	<5 (-)	13 (4)	<5 (-)	30 (9)	66 (21)	207 (65)	319 (100)
20	Kainuu	<5 (-)	<5 (-)	<5 (-)	6 (8)	<5 (-)	58 (81)	72 (100)
21	Lappi	5 (3)	8 (5)	<5 (-)	10 (6)	19 (12)	121 (74)	164 (100)
91	Ahvenanmaa	<5 (-)	<5 (-)	<5 (-)	<5 (-)	5 (19)	20 (74)	27 (100)
92	HUS	23 (1)	27 (2)	45 (3)	231 (15)	144 (9)	1092 (70)	1562 (100)
YTA	Etelä-Suomi	40 (2)	48 (2)	60 (3)	311 (15)	224 (11)	1376 (67)	2059 (100)
	Itä-Suomi	20 (2)	21 (3)	12 (1)	112 (14)	128 (16)	529 (64)	822 (100)
	Sisä-Suomi	15 (2)	26 (3)	<5 (-)	139 (16)	132 (15)	579 (65)	894 (100)
	Länsi-Suomi	24 (3)	44 (5)	22 (3)	119 (14)	93 (11)	520 (63)	822 (100)
	Pohjois-Suomi	12 (2)	29 (4)	<5 (-)	46 (7)	115 (18)	439 (68)	645 (100)
Koko maa		111 (2)	168 (3)	101 (2)	729 (14)	697 (13)	3463 (66)	5269 (100)

Taulukossa 5 on esitetty munuaiskorvaushoitopotilaiden määrä hoitomuodoittain hyvinvointi- ja yhteistyöalueilla. Kaikista dialyysipotilaista 21 prosenttia oli kotidialyysissä (CAPD, APD tai koti-HD) vuoden 2023 lopussa. Keskus-hemodialyysipotilaista 49 prosentille tehtiin hemodiafiltraatiota ja tämä osuus vaihteli hyvinvointialueilla välillä 9–100 prosenttia ja yhteistyöalueittain välillä 42–71 prosenttia. Munuaisensiirron saaneiden osuus munuaiskorvaushoitopotilaiden vallitsevuudesta vaihteli hyvinvointialueilla välillä 51–81 prosenttia ja yhteistyöalueilla välillä 63–68 prosenttia.

Jos hoitomuodossa olevien potilaiden määrä oli hyvinvointialueella alle 5, ei tarkkaa potilaiden määrää eikä prosenttiosuutta ilmoiteta.

Kuvio 6. Yli 20-vuotiaiden potilaiden dialyysihoitomuoto 31.12.2023 alueittain

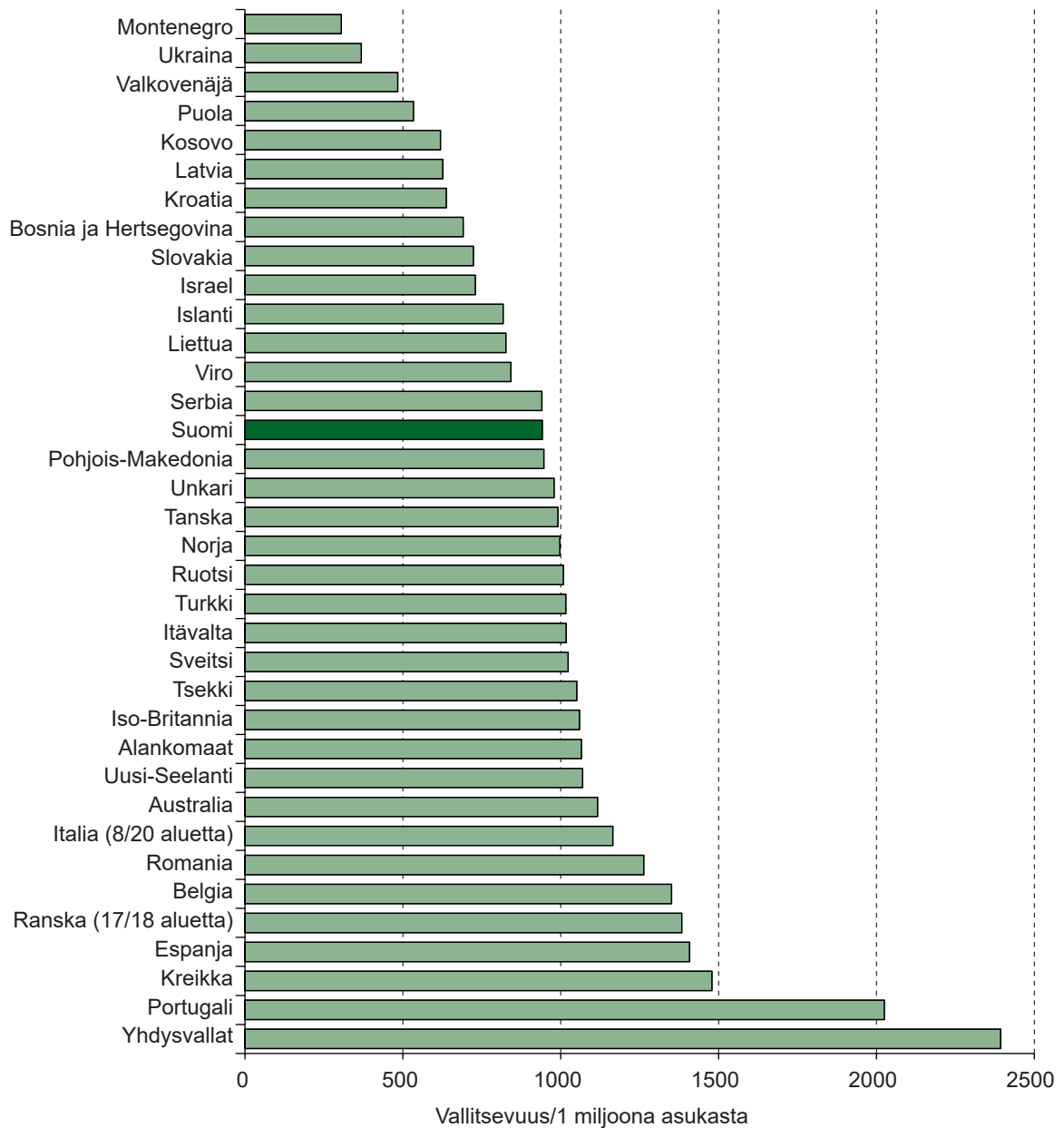

Suomen nefrologiyhdistyksen vuonna 2021 julkaiseman Vaikean kroonisen munuaistaudin hoidon ohjauksen strategian tavoitteena on lisätä kotidialyysien osuutta vähintään 40 prosenttiin vuoden lopussa dialyysihoidossa olevista potilaista vuoteen 2025 mennessä.

Kuvio 6 esittää yli 20-vuotiaiden dialyysipotilaiden hoitomuotojen osuudet hyvinvointi- ja yhteistyöalueittain 31.12.2023. Kaikista dialyysipotilaista 21 prosenttia oli kotidialyysissä (CAPD, APD tai kotihemodialyysi). Kotidialyysin osuus oli suurin Päijät-Hämeen hyvinvointialueella (37 prosenttia). Osuus oli yli 30 prosenttia myös Kainuun,

Varsinais-Suomen, Lapin ja Satakunnan hyvinvointialueilla ja alle 10 prosenttia kahdessa sairaanhoitopiirissä. Peritoneaalidialyysipotilaiden osuus dialyysipotilaista oli suurin Kainuun hyvinvointialueella, jossa 36 prosenttia kaikista dialyysipotilaista oli joko jatkuvassa peritoneaalidialyysissä (CAPD) tai automaattisessa peritoneaalidialyysissä (APD). Kotihemodialyysipotilaiden (koti-HD) osuus dialyysipotilaista oli suurin Etelä-Karjalan hyvinvointialueella, 11 prosenttia. Viidessä sairaanhoitopiirissä kotihemodialyysipotilaita ei ollut lainkaan.

Kuvio 7. Munuaiskorvaushoidon vallitsevuus 31.12.2022. Kansainvälinen vertailu.

Kuviossa 7 on esitetty munuaiskorvaushoidon vallitsevuus 31.12.2022 ERA-rekisteriin raportoineissa maissa (Annual Report 2022, https://www.era-online.org/wp-content/uploads/2024/11/AnnRep22_241009_1359.pdf), Australiassa ja Uudessa-Seelannissa (ANZDATA 46th Annual Report 2023, <https://www.anzdata.org.au/report/anzdata-46th-annual-report-2023-data-to-2022/>) sekä Yhdysvalloissa (USRDS 2024 Annual Data Report, <https://usrhs-adr.niddk.nih.gov/2024/end-stage-renal-disease>). Pohjoismaiden vallitsevuusluvut olivat samaa luokkaa. Ruotsissa vallitsevuus oli 7 prosenttia, Norjassa 6 prosenttia ja Tanskassa 5 prosenttia suurempi ja Islannissa 13 prosenttia pienempi kuin Suomessa. Portugalissa ja Yhdysvalloissa vallitsevuusluku oli yli kaksinkertainen Suomen lukuun verrattuna.

Taulukko 6. Munuaiskorvaushoitopotilaiden potilasvuosien määrä diagnoosin ja hoitomuodon mukaan 2013–2023

Diagnosiryhmä	Potilasvuosien määrä 2013 (%)				Potilasvuosien määrä 2023 (%)			
	Peritoneaali-dialyysi	Hemo-dialyysi	Munuaisensiirto	Yhteensä	Peritoneaali-dialyysi	Hemo-dialyysi	Munuaisensiirto	Yhteensä
Glomerulonefriitti	60 (17,2)	222 (15,2)	709 (26,7)	991 (22,2)	42 (14,1)	215 (13,9)	862 (25,2)	1119 (21,2)
Tyypin 1 diabetes	73 (21)	161 (11)	484 (18,2)	718 (16,1)	51 (17,3)	175 (11,3)	578 (16,9)	804 (15,3)
Monirakkulatauti	28 (8,1)	148 (10,1)	454 (17,1)	630 (14,1)	26 (8,7)	136 (8,7)	626 (18,3)	788 (14,9)
Tarkemmin määrittämätön	51 (14,7)	239 (16,3)	129 (4,9)	419 (9,4)	41 (13,7)	254 (16,4)	250 (7,3)	545 (10,3)
Tyypin 2 diabetes	44 (12,7)	304 (20,8)	95 (3,6)	443 (9,9)	43 (14,6)	320 (20,6)	106 (3,1)	469 (8,9)
Nefroskleroosi	18 (5,2)	79 (5,4)	71 (2,7)	169 (3,8)	33 (11,3)	117 (7,5)	114 (3,3)	264 (5)
Virtsateiden obstruktiot	11 (3,3)	48 (3,3)	101 (3,8)	160 (3,6)	13 (4,3)	61 (3,9)	155 (4,5)	228 (4,3)
Muut systeemisairaudet	12 (3,5)	64 (4,4)	107 (4)	183 (4,1)	12 (4,1)	65 (4,2)	141 (4,1)	218 (4,1)
Muut munuaissairaudet	8 (2,3)	58 (3,9)	66 (2,5)	132 (2,9)	10 (3,5)	82 (5,3)	120 (3,5)	212 (4)
Tubulointerstiaalinen nefriitti	17 (5)	44 (3)	180 (6,8)	241 (5,4)	11 (3,8)	38 (2,4)	159 (4,7)	208 (4)
Syynnäiset sairaudet	9 (2,5)	21 (1,4)	107 (4)	137 (3,1)	5 (1,9)	23 (1,5)	147 (4,3)	175 (3,3)
Syynnäinen nefroosi	2 (0,7)	6 (0,4)	80 (3)	88 (2)	1 (0,3)	6 (0,4)	111 (3,2)	118 (2,2)
Syöpäsairaudet	5 (1,6)	25 (1,7)	11 (0,4)	42 (0,9)	5 (1,6)	38 (2,5)	10 (0,3)	53 (1)
Amyloidoosi	5 (1,4)	32 (2,2)	37 (1,4)	74 (1,7)	2 (0,7)	16 (1)	22 (0,6)	40 (0,7)
Metaboliset sairaudet	2 (0,7)	3 (0,2)	15 (0,6)	21 (0,5)	1 (0,2)	4 (0,2)	14 (0,4)	18 (0,3)
Pyelonefriitti	1 (0,2)	8 (0,6)	14 (0,5)	23 (0,5)	0 (0)	3 (0,2)	11 (0,3)	14 (0,3)
Kaikki	347 (100)	1463 (100)	2660 (100)	4470 (100)	295 (100)	1554 (100)	3426 (100)	5275 (100)

Taulukko 6 esittää potilasvuosien määrän munuaistautidiagnoosin ja hoitomuodon mukaan vuosina 2013 ja 2023. Potilasvuosien määrä lasketaan sen ajan perusteella, jonka potilas on ollut munuaiskorvaushoidossa vuoden aikana. Potilasvuosien määrä on kasvanut 18 prosenttia vuodesta 2013. Munuaisensiirtoon liittyvien potilasvuosien määrä on kasvanut 29 prosenttia, hemodialyysiin 6 prosenttia ja peritoneaali-dialyysiin laskenut 15 prosenttia.

Glomerulonefriitti on kaikkien munuaiskorvaushoitopotilaiden ja munuaisensiirtopotilaiden tavallisin diagnoosi, ja sitä sairastaville kertynyt osuus potilasvuosista oli 21 pro-

senttia vuonna 2023. Tyypin 1 diabetes on kaikkien munuaiskorvaushoitopotilaiden toiseksi tavallisin ja peritoneaali-dialyysipotilaiden tavallisin diagnoosi. Tyypin 2 diabetes on hemodialyysipotilaiden tavallisin munuaistautidiagnoosi. Nefroskleroosia ja muita munuaissairauksia sairastavien potilaiden potilasvuosien määrä kaikilla munuaiskorvaushoitopotilailla on kymmenessä vuodessa kasvanut yli 50 prosenttia. Amyloidoosia ja pyelonefriittiä sairastavien potilaiden potilasvuosien määrä on laskenut yli kolmanneksen kymmenessä vuodessa.

Taulukko 7. Yli 20-vuotiaiden munuaiskorvaushoidossa olevien potilaiden määrä sairaaloittain 2023

Yhteistyöalue	Hyvinvointialue	Sairaala	Yli 20-v. potilaiden määrä 31.12.2023			
			PD	HD	Tx	Yhteensä
Etelä-Suomi (A1)			84	595	1262	1941
	Päijät-Häme (9)		22	56	114	192
		Päijät-Hämeen keskussairaala	22	56	114	192
	Kymenlaakso (10)		12	54	69	135
		Kymenlaakson keskussairaala	12	54	69	135
	Etelä-Karjala (11)		<5	65	101	-
		Etelä-Karjalan keskussairaala	<5	45	101	-
		Honkajarjun sairaala		20		20
	HUS (92)		46	420	978	1444
		HYKS	46	295	838	1179
		Nefrologian poliklinikka			838	841
		Dialyysihoitokeskus		49		49
		Dialyysiopetuskeskus	46	75		121
		Malmi		89		89
		Pitäjänmäki		82		82
		Hyvinkää		43	48	91
		Lohjan sairaala		35	39	74
		Länsi-Uudenmaan sairaala		20	15	35
		Porvoo		27	38	65
Itä-Suomi (A2)			41	252	528	821
	Etelä-Savo (12)		<5	36	87	-
		Mikkelin keskussairaala	<5	25	57	-
		Savonlinnan keskussairaala		11	30	41
	Pohjois-Savo (13)		11	84	182	277
		KYS	11	61	159	231
		Iisalmen sairaala		11	12	23
		Varkauden sairaala		12	11	23
	Pohjois-Karjala (14)		11	40	112	163
		Pohjois-Karjalan keskussairaala	11	40	112	163
	Keski-Suomi (15)		16	92	147	255
		Keski-Suomen keskussairaala	16	92	147	255
Sisä-Suomi (A3)			41	274	578	893
	Kanta-Häme (7)		7	57	114	178
		Kanta-Hämeen keskussairaala	7	57	114	178
	Pirkanmaa (8)		28	159	369	556
		TAYS	28	159	369	556
	Etelä-Pohjanmaa (16)		6	58	95	159
		Etelä-Pohjanmaan keskussairaala	6	58	95	159
Länsi-Suomi (A4)			68	234	518	820
	Varsinais-Suomi (5)		39	112	272	423
		TYKS	39	112	272	423
	Satakunta (6)		20	65	152	237
		Satakunnan keskussairaala	20	65	152	237
	Pohjanmaa (17)		9	57	94	160
		Vaasan keskussairaala	9	43	92	144
		Pietarsaaren sairaala		14	<5	-
Pohjois-Suomi (A5)			41	165	438	644
	Keski-Pohjanmaa (18)		8	29	53	90
		Keski-Pohjanmaan keskussairaala	8	29	53	90
	Pohjois-Pohjanmaa (19)		15	97	206	318
		OYS	15	97	206	318
	Kainuu (20)		5	9	58	72
		Kainuun keskussairaala	5	9	58	72
	Lappi (21)		13	30	121	164
		Lapin keskussairaala	6	16	87	109
		Länsi-Pohjan keskussairaala	7	14	34	55
	Ahvenanmaa (91)			7	20	27
		Ahvenanmaan keskussairaala		7	20	27
Koko maa			275	1527	3344	5146

Vuoden 2022 lopussa dialyysi- ja munuaisensiirtopotilaita oli hoidossa ja seurannassa 29 sairaalassa 18 hyvinvointialueella (HVA) viidellä yhteistyöalueella (YTA) (Taulukko 7). Ahvenanmaan potilaita ei ole laskettu mukaan yhteistyöalueiden lukuihin.

Jos yksikön hoitomuotoryhmässä oli alle 5 potilasta, ei tarkkaa potilasmäärää tai yksikön potilaiden yhteismäärää ilmoiteta.

Kuvio 9. Suomen dialyysiyksiköt kartalla

